

ISSN 2414-0562 (Print)
ISSN 2617-2224 (Online)
[https://doi.org/10.32689/2617-2224-2023-1\(38\)](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2023-1(38))

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ПУБЛІЧНЕ УРЯДУВАННЯ PUBLIC MANAGEMENT

№ 1 (38) – квітень 2024

Видавничий дім
«Гельветика»
2024

Публічне урядування
Свідоцтво KB 21596-11496 P
Видається з листопада 2015 року
Періодичність: 1 раз на квартал + 1 на рік
Друкується за рішенням Вченої ради
Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 5 від 24.04.2024)
Видання є таким, що реферується в міжнародних та вітчизняних наукометричних базах:
Index Copernicus, ResearchBib,
Turkish Education Index, Polish Scholarly Bibliography, Google Scholar, “Україніка наукова”, “Джерело”.
Згідно з Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.11.2018 № 1218 збірник “Публічне урядування” внесено до Списку друкованих періодичних видань, що включаються до Переліку наукових фахових видань України, яким присвоєно категорію “Б”.
Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.
Відповідальність за зміст, достовірність фактів, цитат, цифр несуть автори матеріалів. Редакція залишає за собою право на незначне редагування і скорочення (зі збереженням авторського стилю та головних висновків). Редакція не завжди поділяє думки авторів та не несе відповідальність за надану ними інформацію.
Матеріали подано в авторській редакції.
Передрук — тільки з дозволу редакції.
Адреса редакційної колегії:
ПрАТ “ВНЗ “Міжрегіональна Академія управління персоналом”
вул. Фрометівська, 2, Київ, Україна, 03039
Офіційний сайт видання:
www.journals.maup.com.ua/index.php/public-management

Public management
Certificate KB 21596-11496 P
Published from november 2015
Pereodisity: 4 times on a year + one
Published by the decision of Academic council of Interregional Academy of Personnel Management
(Protocol № 5 from April 24, 2024)
Collection is included to the international and domestic scientometrics databases Index Copernicus International, ResearchBib, Turkish Education Index, Polish Scholarly Bibliography, Google Scholar, “Україніка наукова”, “Джерело”.
According to the Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated November 7, 2018, № 1218, the collection “Public management” is included in the List of printed periodicals, which are included in the List of scientific professional editions of Ukraine, which have been assigned the category “B”.
The articles were checked for plagiarism using the software StrikePlagiarism.com developed by the Polish company Plagiat.pl.
The authors are responsible for the content, accuracy of the facts, quotes, numbers. The editors reserves the right for a little change and reduction (with preservation of the author’s style and main conclusions). Editors can not share the world views of the authors and are not responsible for the information provided.
Materials filed in the author’s edition.
Reprinting — with the editorial’s permission strictly.
Address of the editorial board:
Interregional Academy of Personnel Management
Str. Frometivska, 2, Kyiv, Ukraine, 03039
Official site:
www.journals.maup.com.ua/index.php/public-management

Публічне урядування : збірник. № 1 (38) — квітень 2024. Київ : ПрАТ “ВНЗ “Міжрегіональна Академія управління персоналом”, 2024. 92 с.

ЗМІСТ

Lin Sike Research on Chinese and global vocational education public administration: a comparative analysis and literature review.....	6
Вороніна В. В., Черниш В. О. Чи потрібна Україні політика щодо зброї?.....	14
Делятинчук А. І. Розвиток гірських територій України як складова стратегії ЄС для Карпатського регіону	25
Дзвінчук Д. І., Гринишин І. І. Сутність, зміст та напрямки вдосконалення інституту звернення громадян в Україні.....	32
Дуброва А. М. Визначення інституційно-правового механізму забезпечення правопорядку і безпеки в сучасному праворозумінні.....	39
Могиль В. О., Дангадзе С. Д. Організаційна складова механізмів публічного управління в умовах надзвичайних обставин в Україні.....	47
Негрнич М. М. Поняття та моделі державно-приватного партнерства.....	54
Николаєв К. Д., Семенець-Орлова І. А. Процес прийняття рішень у сфері екологічної безпеки: виклики децентралізації влади в Україні.....	61
Салюк-Кравченко О. О. Механізми публічного управління реформуванням паливно-енергетичного комплексу України.....	68
Сухий Д. В. Трансформаційні процеси в Україні в умовах війни.....	79
Яцино О. В. Проблема розбудови національного війська у добу революції 1917-1921 років: управлінський аспект.....	85

Дуброва Андрій Миколайович,

аспірант Міжрегіональної Академії управління персоналом, 03039, м. Київ, вул. Фроменівська, 2, <https://orcid.org/0000-0003-0257-3454>

Dubrova Andriy Mykolaiovych,

postgraduate student of the Interregional Academy of Personnel Management, 03039, Kyiv, 2, Frometivska Str., <https://orcid.org/0000-0003-0257-3454>

ВИЗНАЧЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОПОРЯДКУ І БЕЗПЕКИ В СУЧАСНОМУ ПРАВОРозУМІННІ

Анотація. **Мета статті** – проаналізувати понятійно-категоріального апарату щодо визначення інституційно-правового механізму забезпечення правопорядку і безпеки в галузі публічного управління та адміністрування. **Методологія** дослідження грубується на вивченні та систематизації понятійно-категоріального апарату щодо інституційно-правового механізму забезпечення правопорядку і безпеки в галузі публічного управління та адміністрування на основі факторного аналізу та синтезу а також із використанням гносеологічних методів пізнання. **Наукова новизна** – за результатами проведеного аналізу можна визначити інституційно-правовий механізм забезпечення правопорядку і безпеки суспільства як інституційно-правова система, яка на основі взаємопов'язаних засобів і заходів, форм та методів суб'єкт-об'єктної взаємодії має об'єктивно необхідні умови для формування конституційного ладу, максимально повного забезпечення прав і свобод громадян, впорядкування суспільних відносин за допомогою законів та нормативно-правових актів у балансі інтересів та захисту від реальних або потенційних загроз особи, суспільства і держави. **Висновки.** Встановлено, що інституційно-правове забезпечення в системі публічного управління вчені розглядають, як здійснення на засадах інституційно-правових принципів, форм і методів суб'єктної взаємодії в публічному управлінні для досягнення цілей, необхідних суспільству і сформованих як волевиявлення громади для задоволення потреб громади як об'єкта управління. У широкому розумінні інституційно-правовий механізм в публічному управлінні та адмініструванні можна визначити як інституційно-правову систему, яка на основі взаємопов'язаних засобів і заходів, форм та методів суб'єкт-об'єктної взаємодії має об'єктивно необхідні умови для досягнення певної мети. З'ясовано, що у публічному управлінні правопорядок визначається як система суспільних відносин з правомірною діяльністю суб'єктів, а також як стан урегульованості соціальних зав'язків; публічний порядок розглядається вченими та практиками як урегульована правовими та іншими соціальними нормами система суспільних відносин, що забезпечує захист прав і свобод громадянина, їх життя і здоров'я, повагу до честі та людської гідності, дотримання норм суспільної моралі; поняття «безпека» у галузі державного управління в широкому розумінні – це відсутність будь-якої загрози для особи, суспільства і держави, пов'язана із мето-

дологічним забезпеченням управлінської діяльності у різних сферах та галузях щодо захисту від реальних або потенційних загроз.

Ключові слова: публічне управління, державне управління, інституційно-правовий механізм, правопорядок, безпека, забезпечення правопорядку і безпеки, інституційно-правовий механізм забезпечення правопорядку і безпеки.

DEFINITION OF THE INSTITUTIONAL AND LEGAL MECHANISM FOR ENSURING LAW AND ORDER AND SECURITY IN THE MODERN LEGAL SENSE

Abstract. The purpose of the article is to analyze the conceptual and categorical apparatus for defining the institutional and legal mechanism for ensuring law, order and security in the field of public administration. The research **methodology** is based on the study and systematization of the conceptual and categorical apparatus regarding the institutional and legal mechanism of ensuring law, order and security in the field of public administration based on factor analysis and synthesis, as well as using epistemological methods of cognition. **Scientific novelty** – based on the results of the analysis, it is possible to define the institutional-legal mechanism for ensuring law and order and social security as an institutional-legal system that, based on interconnected means and measures, forms and methods of subject-object interaction, has the objectively necessary conditions for the formation the constitutional system, the maximally complete provision of the rights and freedoms of citizens, the regulation of social relations with the help of laws and normative legal acts in the balance of interests and protection from real or potential threats to individuals, society and the state. **Conclusions:** 1. It has been established that scientists consider institutional and legal support in the public administration system as the implementation of institutional and legal principles, forms and methods of subject interaction in public administration to achieve the goals necessary for society and formed as an expression of the will of the community to meet the community's needs as an object of management. 2. In a broad sense, the institutional-legal mechanism in public administration can be defined as an institutional-legal system that, based on interconnected means and measures, forms and methods of subject-object interaction, has objectively necessary conditions for achieving a certain goal. 3. It was found that in public administration, law and order is defined as a system of social relations with legitimate activity of subjects, as well as a state of settlement of social obligations; public order is considered by scientists and practitioners as a system of social relations regulated by legal and other social norms, which ensures the protection of the rights and freedoms of citizens, their life and health, respect for honour and human dignity, compliance with the norms of public morality; the concept of "security" in the field of public administration in the broadest sense is the absence of any threat to the person, society and the state, associated with the methodological support of management activities in various spheres and industries for protection against real or potential threats.

Key words: public administration, state administration, institutional and legal mechanism, law and order, security, ensuring law and order and security, institutional and legal mechanism for ensuring law and order and security.

Постановка проблеми. Сучасне праворозуміння правопорядку або правового порядку включає нормативну, функціональну, інструментальну складові суб'єктно-об'єктної взаємодії суспільства і держави, побудованих на конституційних принципах як форми матеріалізації конституційних цінностей.

Для формування правової держави правовий порядок є необхідною нормою функціонування суспільних відносин на засадах балансу приватних і публічних інтересів. І цей процес є безперервним, тобто скільки існує держава, стільки будуть відбуватися перетворення економічної, соціальної, політичної та інших сфер, які потребують інституційно-правового меха-

нізму забезпечення правопорядку і безпеки суспільства, заснованого на нормах Основного Закону.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У статті проаналізовано публікації та дослідження вчених переважно в галузі державного управління та права щодо характеристики та визначення інституційно-правового механізму забезпечення правопорядку і безпеки, зокрема: Абрамов В. І., Дацюк А.В., Дубенко С.Д., Коломієць В.М., Кушнір М.О., Михненко А.А., Михненко А.М., Петров Є.В., Ралдугін Є.О., Ребкало В.А., Рогова О.Г., Семьоркіна К.О., Сокурєнко В. В., Ситник Г.П., Шевченко С. І., Шемшученко Ю. С., Шпильовий І.М., та інші.

Мета статті – проаналізувати понятійно-категоріального апарату щодо визначення інституційно-правового механізму забезпечення правопорядку і безпеки в галузі публічного управління та адміністрування.

Виклад основного матеріалу. Перетворення неформального і неупорядкованого явища або процесу на формальний і упорядкований процес або явище з організованої установою (структурою, ієрархією, відносинами, тощо) є інституціоналізацією, яка піддається управлінню. Порядок правлінської діяльності та внутрішнє її влаштування здійснюють механізми управління, які в залежності від сфери управління, ступеня регламентації, типу об'єкта управління та ін., мають види та класифікацію.

В державному управлінні під механізмами управління розуміють послідовну реалізацію дій на основоположних принципах, цільовій орієнтації, функціональній діяльності з використанням відповідних форм, методів, засобів управління тощо, у взаємодії суб'єкта та об'єкта управління.

Правові механізми являють собою систему взаємопов'язаних юридичних засобів та заходів, які є об'єктивно необхідними для досягнення певної мети. На думку О.Г. Рогової механізми правові – це «комплекси взаємопов'язаних юридичних засобів, які об'єктивні на нормативному рівні, необхідні та достатні для досягнення певної мети. У сучасній юридичній науці «механізм правовий» як загально-теоретичну категорію не визначено» (Рогова, 2010, с. 423). Проте є методологічні підходи дослідження механізмів правових, серед яких у юридичній науці в межах інструментальної концепції головним постулатом слугує ідея, що «однією з сутнісних властивостей позитивного права та його окремих елементів є їх здатність бути інструментом досягнення певної мети» (Рогова, 2010, с. 423). Крім того, категорія «механізми правові» має об'єктивні підстави у самої структури позитивного права, яка складається з простих (суб'єктивні права та обов'язки, дозволи, заборони, заходи відповідальності, заходи заохочення, тощо) та складних елементів (правові інструменти гарантованої реалізації суб'єктами права своїх законних інтересів), поєднання яких у певної послідовності для досягнення правої мети утворює цю категорію.

Водночас, як вважає О.Г. Рогова, механізми правового регулювання є своєрідним юридичним «мостом», які поєднує інтереси суб'єктів, практику їх реалізації та доводить процес дер-

жавного управління до логічного результату (Рогова, 2010, с. 423).

Комплексно інституційно-правове забезпечення як систему заходів для прийняття державно управлінських рішень розглядає М.О. Кушнір. Зокрема, у зміст поняття інституційно-правове забезпечення в системі публічного управління він включає «комплекс заходів, на основі яких управлінські рішення та дії набувають характеру встановлення та застосування правових норм та які спрямовані на створення умов для ефективного функціонування публічного управління як системного явища ... що здійснюється на певних часових етапах, які об'єднуються у фази, у відповідних сферах суспільного життя і на різних його рівнях» (Кушнір, 2018, с. 62-63). Інституційно-правове забезпечення в системі публічного управління, як визначає М.О. Кушнір, формується на основі інституційно-правових принципів, форм та методів такої взаємодії між суб'єктами публічного управління у процесі досягнення суспільно необхідних цілей, що сформовані на волевиявлення громади, спрямовуються на задоволення потреб громади як об'єкта управління (Кушнір, 2018, с. 62-63).

Таким чином у широкому розумінні інституційно-правовий механізм в публічному управлінні та адмініструванні можна визначити як інституційно-правову систему, яка на основі взаємопов'язаних засобів і заходів, форм та методів суб'єкт-об'єктної взаємодії має об'єктивно необхідні умови для досягнення певної мети.

В контексті нашого дослідження докладніше розглянемо такі категорії як правопорядок і безпека.

Згідно з роз'ясненнями, викладеними в п. 12 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про практику розгляду судами клопотань про визнання й виконання рішень іноземних судів та арбітражів і про скасування рішень, постановлених у порядку міжнародного комерційного арбітражу на території України» від 24.12.1999, під публічним порядком належить розуміти правопорядок держави, визначальні принципи та засади, які становлять основу сформованого в ній ладу (стосуються її незалежності, цілісності, самостійності й недоторканності, основних конституційних прав, свобод, гарантій тощо) (Петров, 2021). Проте суддя КЦС ВС Петров Є.В. вважає, що публічний порядок є одним із найбільш гнучких оціночних юридичних понять, його «невловимість» породжує значні дискусії в судах, а також наукових колах. При цьому найбільш спірними є питання: в яких випадках можна стверджувати про порушення публіч-

ного порядку, якою мірою правозастосовний орган вільний у використанні застереження про публічний порядок, як визначити зміст публічного порядку тощо (Петров, 2021).

У проекті Закону України від 19.11.2018 № 9300 «Про публічний порядок» – публічний порядок є урегульована правовими та іншими соціальними нормами система суспільних відносин, що забезпечує захист прав і свобод громадянина, їх життя і здоров'я, повагу до честі та людської гідності, дотримання норм суспільної моралі (Проект Закону України «Про публічний порядок», 2018).

Правопорядок за визначеннями, представленими в юридичному словнику є категорією, яка тісно пов'язана із законністю та державою. Зокрема законність та правопорядок є необхідними умовами та засобами максимально повного забезпечення прав і свобод громадян. Саме держава формує систему права і забезпечує його реалізацію. Стабільний правопорядок передбачає наявність якісного законодавства і високого рівня додержання законності, характеризується послідовним демократизмом та гармонічним поєднанням суспільних і особистих інтересів. Заснований на праві і законності, правопорядок є необхідним елементом правової держави. В Україні правопорядок забезпечується всіма гілками державної влади, особливе місце належить правоохоронним органам (Шемшученко, 1998, Т. 5, с. 48). Водночас, суспільний порядок, заснований на праві та є однією з основних складових громадського порядку. Мета правопорядку – впорядкування правових, політичних, економічних, соціальних та інших суспільних відносин за допомогою законів та інших нормативно-правових актів (Шемшученко, 1998, Т. 5, с. 48).

У термінологічному словнику з публічного управління правопорядок визначається як (Дубенко, 2018, с. 129):

1) система суспільних відносин, в яких поведінка суб'єктів є правомірною;

2) стан урегульованості соціальних зав'язків.

В. В. Сокурєнко у публікації «Роль поліції в забезпеченні громадського правопорядку» поняття «забезпечення правопорядку» визначає як «процес гарантування безпечного середовища для усіх громадян в їх повсякденному житті, відповідно до правової бази країни, головним чином шляхом попередження і запобігання правопорушень, а також шляхом прийняття відповідних заходів для припинення порушень закону» (Сокурєнко, 2021, с. 207-210).

С. І. Шевченко у своєму науковому дослідженні «Адміністративно-правове регулювання

поліцейської діяльності щодо забезпечення публічного порядку» наголошує, «.. що найчастіше термін «публічний порядок» застосовується поряд із поняттям «безпека» («публічний порядок та безпека») як комплексний юридичний термін, точне визначення якого у чинному законодавстві не міститься .... цей термін застосовується як узагальнюючий стосовно правового захисту, передбаченого адміністративним правом. У цьому контексті поняття «публічний порядок» охоплює цілі правопорядку, а також сукупність неписаних правил, які вважаються необхідними для формування істотних умов життя в суспільстві. ... Публічний порядок визначається певним рівнем систематизації публічно-правових суспільних відносин, що передбачає добровільне та неухильне виконання вимог нормативно-правих актів, етичних, моральних і культурних норм з боку кожного громадянина та органів публічної влади або їх посадових осіб, що має на меті досягнення належного рівня публічної безпеки та підтримання публічного порядку загалом» (Шевченко, 2018). Метою забезпечення публічного порядку, підтримання та зміцнення, на думку С. І. Шевченко, має бути «збереження існуючих відповідних суспільних відносин, що відповідають встановленим нормам (нормам права, моралі тощо)» (Шевченко, 2018).

Щодо забезпечення правопорядку у військовій сфері В. М. Коломієць у науковому дослідженні «Забезпечення правопорядку в Збройних силах України: адміністративно-правові аспекти» (Коломієць, 2020) пропонує власне визначення поняття правового регулювання міжнародного співробітництва України щодо забезпечення правопорядку у військовій сфері «як систему нормативно-правових актів та адміністративно-правових механізмів, що комплексно впорядковують процедури організації співпраці Збройних сил України з відповідними органами інших держав, міжнародними організаціями з метою досягнення спільних цілей щодо забезпечення правопорядку у військовій сфері» (Коломієць, 2020).

На думку Є. Жукової, метою забезпечення публічної безпеки і правопорядку як виду публічного адміністрування «є зміцнення і підтримка безпечного середовища, високого рівня правової культури учасників суспільних відносин та зменшення ризиків спричинення шкоди та небезпеки їхнім правам та обов'язкам, інтересам та потребам» (Жукова, 2022).

Для визначення категорії «забезпечення правопорядку і безпеки суспільства» розглянемо

понятійно-категоріальну складову безпеки, яка за визначеннями представленими в енциклопедичному словнику з державного управління в залежності від сфери застосування має відповідне уявлення про:

– безпеку національну, як широке та багатоконпонентне поняття, яке включає військово-політичні, економічні екологічні, соціокультурні, інформаційні та інші види загроз для суспільства і держави в системі глобальних та регіональних взаємовідносин; яка також розглядається (У. Липман, Г. Моргентау, С. Хоффман, М. Каплан та ін.) через призму зіткнення національних інтересів у вигляді ідеалів та цілій суспільства, держави та нації, або (А. Вольферс, К. Норр, Ф. Трегер, Д. Кауфман та ін.) через взаємодію систем цінностей, як найфундаментальніших чинників цілей, засобів, методів, дій держави у міжнародній арені й політичних силах країни – у першому та другому підходах визначаються суб'єктивні та об'єктивні складові безпеки, існуючі та потенційні загрози, зовнішні та внутрішні фактори впливу та ін. (Михненко, 2010, с. 59-60);

– безпеку екологічну, як стану захищеності життєво важливих інтересів держави, суспільства від реальних та потенціальних загроз антропогенного або природного впливу на довкілля; як сукупність властивостей навколишнього середовища і створених людиною умов з урахуванням соціально-економічних науково обґрунтованих допустимих навантажень на об'єкти біосфери і утримання на можливому рівні ризику антропогенних впливів на довкілля, здоров'я і життєдіяльність людини, включаючи віддалені наслідки для сучасного і майбутнього поколінь (Шпильовий, 2010, С. 60);

– безпеку етнополітичну, що визначає ступень / рівень стабільності у взаємовідносинах між різними етнічними спільнотами, етнічними групами та державою щодо узгодження та реалізації їх інтересів, забезпечення прав і свобод та нейтралізації етнополітичних загроз у сфері суспільних відносин шляхом недопущення конфліктів та їх ескалації мирним врегулюванням (Дацюк, 2010, с. 60);

– безпеку інформаційну, як стану суспільства при забезпеченні, визначених політикою безпеки, властивостей інформації, умов її створення та існування, з урахуванням захисту життєво важливих інтересів людини, суспільства та держави (Ралдугін, 2010, с. 60);

– безпеку політичну, як захисту політичної системи від зовнішніх та внутрішніх загроз, що передбачає забезпечення стійкого політичного

суверенітету в системі міжнародних відносин, територіальну цілісність та можливість у нації та держави самостійно вирішувати питання державного устрою (на основі конституційного ладу), належно здійснювати внутрішню та зовнішню політику, мати баланс інтересів особи, суспільства та держави (Ситник, 2010, с. 60-61);

– безпеку міжнародну, що передбачає захищеність міжнародних відносин від загроз (дестабілізація, конфронтація, збройні конфлікти, війна) шляхом дотримання державами загальноновизнаних принципів і норм міжнародного права щодо вирішення спірних міждержавних питань та розбіжностей у тому числі за допомогою глобальних, регіональних і міждержавних інституцій та механізмів їх забезпечення (Ситник, 2010, с. 60-61).

Таким чином у галузі державного управління поняття «безпека» у широкому розумінні розглядається як відсутність будь-якої загрози для особи, суспільства і держави, пов'язана із методологічним забезпеченням управлінської діяльності у різних сферах та галузях щодо захисту від реальних або потенційних загроз. Більш розгорнуте тлумачення поняття «безпека» в контексті соціальної системи з різних позицій надає Д. Я. Кучма (Кучма, 2010, с. 59):

1) як об'єктивна характеристика зовнішніх умов середовища нашого життя і діяльності, що припускає наявність небезпеки, спрямованої зовні на систему, безпека якої хочуть забезпечити, тобто джерело небезпеки і об'єкт, який піддається їй, видаються розділеними, а акцент в опису системи робиться на об'єкті, який вимагає захисту; у цьому опису фіксується: захищеність об'єкта від викликів, ризиків, небезпек і загроз; стан об'єкта, в якому йому не може бути завдано суттєвих збитків або шкоди; стан стійкого існування (розвитку) об'єкта, за якого вірогідність небажаної зміни будь-яких характеристик (параметрів) його життєдіяльності (функціонування) невелика; прийнятний рівень небезпеки (прийнятний ступінь захищеності від загроз), залежний від витрат на обмеження дії чинників, які ініціюють небезпеку; здатність об'єкта, явища або процесу зберігати свої основні характеристики (параметри), сутність при негативних діях з боку інших об'єктів, явищ або процесів; незаподіяння іншим об'єктам суттєвого збитку або шкоди;

2) як психологічна реакція людини на зовнішні умови свого існування, яким дається оцінка як безпечним/небезпечним на основі чуттєво-емоційного їх сприйняття і які у подальшому переносяться на умови середо-

вища (об'єкти), що оцінюються як їх об'єктивна характеристика;

3) як відносини всередині різних систем людської діяльності, в уявленні про які поєднано джерело небезпеки і об'єкт, який їй піддається; саме взаємодія діяльнісних структур породжує небезпеки і загрози в результаті дефіциту засобів і методів роботи в управлінні цими системами.

В контексті нашого дослідження звернемо увагу до визначення В. І. Абрамова механізмів забезпечення національної безпеки, як (Абрамов, 2010, с. 419):

1) сукупність двох комплексних елементів нормативного (матеріального і процесуального) й інституційного (державного і недержавного) характеру, спрямованих на реалізацію національних інтересів країни та їх захист від різного роду загроз;

2) діяльність державних інституцій та структур громадянського суспільства, взаємопов'язаних цільовою орієнтацією, спільністю вирішуваних завдань притаманними їм методами, силами та засобами.

Висновки. За результатами проведеного аналізу понятійно-категоріального апарату щодо визначення інституційно-правового механізму забезпечення правопорядку і безпеки в галузі публічного управління та адміністрування встановлено:

1) інституційно-правове забезпечення в системі публічного управління вчені розглядають, як здійснення на засадах інституційно-правових принципів, форм і методів суб'єктної взаємодії в публічному управлінні для досягнення цілей, необхідних суспільству і сформованих як волевиявлення громади для задоволення потреб громади як об'єкта управління;

2) у широкому розумінні інституційно-правовий механізм в публічному управлінні та адмініструванні можна визначити як інституційно-правову систему, яка на основі взаємопов'язаних засобів і заходів, форм та методів суб'єкт-об'єктної взаємодії має об'єктивно необхідні умови для досягнення певної мети;

3) у публічному управлінні правопорядок визначається як система суспільних відносин з правомірною діяльністю суб'єктів, а також як стан урегульованості соціальних зав'язків;

4) публічний порядок розглядається вченими та практиками як урегульована правовими та іншими соціальними нормами система суспільних відносин, що забезпечує захист прав і свобод громадянина, їх життя і здоров'я, повагу до честі та людської гідності, дотримання норм суспільної моралі;

5) у галузі державного управління поняття «безпека» у широкому розумінні розглядається як відсутність будь-якої загрози для особи, суспільства і держави, пов'язана із методологічним забезпеченням управлінської діяльності у різних сферах та галузях щодо захисту від реальних або потенційних загроз.

Отже, виходячи із проведеного аналізу понятійно-категоріального визначення інституційно-правового механізму забезпечення правопорядку і безпеки, можна стверджувати, що інституційно-правовий механізм забезпечення правопорядку і безпеки суспільства формулюється як інституційно-правова система, яка на основі взаємопов'язаних засобів і заходів, форм та методів суб'єкт-об'єктної взаємодії має об'єктивно необхідні умови для формування конституційного ладу, максимально повного забезпечення прав і свобод громадян, впорядкування суспільних відносин за допомогою законів та нормативно-правових актів у балансі інтересів та захисту від реальних або потенційних загроз особи, суспільства і держави.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ: —

1. Абрамов В. І. Механізми забезпечення національної безпеки. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін. ; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. С. 419.
2. Дацюк А. В. Безпека етнополітична. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін. ; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. С. С. 60.
3. Дубенко С. Д. Правопорядок. Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В.С. Куйбіда, М.М. Білинська, О.М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М. Білинської, О.М. Петроє. – Київ : НАДУ, 2018. С. 129.
4. Рогова О. Г. Механізми правові. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. С.423.
5. Кушнір М. О. Інституційно-правове забезпечення в системі публічного управління. Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В.С. Куйбіда, М.М. Білинська, О.М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М. Білинської, О.М. Петроє. – Київ : НАДУ, 2018. С. 62–63.
6. Петров Є. В. Публічний порядок держави як «перешкода» виконанню рішення міжнародного арбітражу. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcjpcglclefindmkaj/https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Prez_Petrov_05_10_2021.pdf

7. Проект Закону України від 19.11.2018 № 9300 «Про публічний порядок». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH76C00A?an=3>
8. Сокурєнко В. В. Роль поліції в забезпеченні громадського правопорядку. *Особистість, суспільство, закон*. Харків, 2021. С. 207–210.
9. Коломієць В. М. Забезпечення правопорядку в Збройних Силах України: адміністративно-правові аспекти – автореф. дис. ... канд. юрид.наук. Тернопіль, 2020. 20 с.
10. Жукова Є. Мета та особливості забезпечення публічної безпеки і правопорядку як виду публічного адміністрування. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. № 2 (50) (2022). URL: <https://miljournals.knu.ua/index.php/visnuk/article/view/941>
11. Михненко А. А., Михненко А. М. Безпека національна. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін. ; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. С. 59–60.
12. Ралдугін Є. О. Безпека інформаційна. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін. ; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. С. 60.
13. Ситник Г. П. Безпека політична; Безпека міжнародна. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін. ; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. С. 60–61.
14. Кучма Д. Я. Безпека. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад.: Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін.; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. С. 59.
15. Шевченко С. І. Адміністративно-правове регулювання поліцейської діяльності щодо забезпечення публічного порядку: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Дніпро, 2018. 20 с.
16. Шемшученко Ю. С. Правопорядок. Юридична енциклопедія. Київ, 1998. Т. 5. С. 48.
17. Шпильовий І. М. Безпека екологічна. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін. ; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. С. 60.
- ary of public administration] (P. 60). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
3. Dubenko, S. D. (2018). *Pravoporyadok* [Law and order]. *Publichne upravlinnya: terminolohichnyy slovnyk*. [Public administration: terminological dictionary]. (P. 129). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
4. Rohova, O. G. (2010). *Mekhanizmy pravovi* [Legal mechanisms]. *Entsyklopedychnyy slovnyk z derzhavnoho upravlinnya* [Encyclopedic dictionary of public administration] (P.423). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
5. Kushnir, M. O. (2018). *Instytutsiyno-pravove zabezpechennya v systemi publichnoho upravlinnya* [Institutional and legal support in the system of public administration]. *Publichne upravlinnya: terminolohichnyy slovnyk*. [Public administration: terminological dictionary]. (PP. 62–63). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
6. Petrov, E. V. *Publichnyy poryadok derzhavy yak «pereshkoda» vykonanniyu rishennya mizhnarodnoho arbitrazhu* [Public order of the state as an «obstacle» to the execution of an international arbitration award]. Retrieved from: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Prez_Petrov_05_10_2021.pdf [in Ukrainian].
7. Draft Law of Ukraine dated November 19, 2018 No. 9300 «On Public Order». Retrieved from: <https://ips.ligazakon.net/document/JH76C00A?an=3> [in Ukrainian].
8. Sokurenko, V. V. (2021). *Rol' politsiyi v zabezpechenni hromads'koho pravoporyadku* [The role of the police in ensuring public law and order]. *Osobystist', suspilstvo, zakon*. (P. 207–210). [in Ukrainian].
9. Kolomiets, V. M. (2020). *Zabezpechennya pravoporyadku v Zbroynykh Sylakh Ukrayiny: administratyvno-pravovi aspekty* [Ensuring law and order in the Armed Forces of Ukraine: administrative and legal aspects]. (Autoref. thesis ... candidate juridical sciences). Ternopil, [in Ukrainian].
10. Zhukova, E. (2022). *Meta ta osoblyvosti zabezpechennya publichnoyi bezpeky i pravoporyadku yak vydu publichnoho administruvannya* [The purpose and features of ensuring public security and law and order as a type of public administration]. *Visnyk Kyiv's'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka*. URL: <https://miljournals.knu.ua/index.php/visnuk/article/view/941>
11. Mykhnenko A. A., Mykhnenko, A. M. (2010). *Bezpeka natsional'na* [National security]. *Entsyklopedychnyy slovnyk z derzhavnoho upravlinnya* [Encyclopedic dictionary of public administration] (PP. 59–60). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
12. Raldugin, E. O. (2010). *Bezpeka informatsiyna* [Information security]. *Entsyklopedychnyy slovnyk z derzhavnoho upravlinnya* [Encyclopedic dictionary of public administration] (P. 60). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
13. Sytnyk, H. P. (2010). *Bezpeka politychna; Bezpeka mizhnarodna* [Security is political; Security

REFERENCES:

1. Abramov, V. I. (2010). *Mekhanizmy zabezpechennya natsional'noyi bezpeky* [Mechanisms for ensuring national security]. *Entsyklopedychnyy slovnyk z derzhavnoho upravlinnya* [Encyclopedic dictionary of public administration] (P. 419). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
2. Datsyuk, A. V. (2010). *Bezpeka etnopolitychna* [Security is ethnopolitical]. *Entsyklopedychnyy slovnyk z derzhavnoho upravlinnya* [Encyclopedic dictionary of public administration] (P. 60). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
3. Dubenko, S. D. (2018). *Pravoporyadok* [Law and order]. *Publichne upravlinnya: terminolohichnyy slovnyk*. [Public administration: terminological dictionary]. (P. 129). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
4. Rohova, O. G. (2010). *Mekhanizmy pravovi* [Legal mechanisms]. *Entsyklopedychnyy slovnyk z derzhavnoho upravlinnya* [Encyclopedic dictionary of public administration] (P.423). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
5. Kushnir, M. O. (2018). *Instytutsiyno-pravove zabezpechennya v systemi publichnoho upravlinnya* [Institutional and legal support in the system of public administration]. *Publichne upravlinnya: terminolohichnyy slovnyk*. [Public administration: terminological dictionary]. (PP. 62–63). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
6. Petrov, E. V. *Publichnyy poryadok derzhavy yak «pereshkoda» vykonanniyu rishennya mizhnarodnoho arbitrazhu* [Public order of the state as an «obstacle» to the execution of an international arbitration award]. Retrieved from: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/Prez_Petrov_05_10_2021.pdf [in Ukrainian].
7. Draft Law of Ukraine dated November 19, 2018 No. 9300 «On Public Order». Retrieved from: <https://ips.ligazakon.net/document/JH76C00A?an=3> [in Ukrainian].
8. Sokurenko, V. V. (2021). *Rol' politsiyi v zabezpechenni hromads'koho pravoporyadku* [The role of the police in ensuring public law and order]. *Osobystist', suspilstvo, zakon*. (P. 207–210). [in Ukrainian].
9. Kolomiets, V. M. (2020). *Zabezpechennya pravoporyadku v Zbroynykh Sylakh Ukrayiny: administratyvno-pravovi aspekty* [Ensuring law and order in the Armed Forces of Ukraine: administrative and legal aspects]. (Autoref. thesis ... candidate juridical sciences). Ternopil, [in Ukrainian].
10. Zhukova, E. (2022). *Meta ta osoblyvosti zabezpechennya publichnoyi bezpeky i pravoporyadku yak vydu publichnoho administruvannya* [The purpose and features of ensuring public security and law and order as a type of public administration]. *Visnyk Kyiv's'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka*. URL: <https://miljournals.knu.ua/index.php/visnuk/article/view/941>
11. Mykhnenko A. A., Mykhnenko, A. M. (2010). *Bezpeka natsional'na* [National security]. *Entsyklopedychnyy slovnyk z derzhavnoho upravlinnya* [Encyclopedic dictionary of public administration] (PP. 59–60). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
12. Raldugin, E. O. (2010). *Bezpeka informatsiyna* [Information security]. *Entsyklopedychnyy slovnyk z derzhavnoho upravlinnya* [Encyclopedic dictionary of public administration] (P. 60). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
13. Sytnyk, H. P. (2010). *Bezpeka politychna; Bezpeka mizhnarodna* [Security is political; Security

- is international]. *Entsyklopedychnyy slovnyk z derzhavnoho upravlinnya* [Encyclopedic dictionary of public administration] (PP. 60–61). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
14. Kuchma, D. Ya. (2010). *Bezpeka* [Security]. *Entsyklopedychnyy slovnyk z derzhavnoho upravlinnya* [Encyclopedic dictionary of public administration] (P. 59). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].
  15. Shevchenko, S. I. (2018). *Administratyvne-pravove rehulyuvannya polityseys'koyi diyal'nosti shchodo zabezpechennya publicnoho porjadku* [Administrative and legal regulation of police activity to ensure public order]. (Autoref. thesis ... candidate juridical sciences). Dnipro. [in Ukrainian].
  16. Shemshuchenko, Yu. S. (1998). *Pravoporyadok* [Legal order]. *Yurydychna entsyklopediya* [Legal encyclopedia]. (P. 48). Kyiv, Vol. 5. [in Ukrainian].
  17. Shpylovy, I. M. (2010). *Bezpeka ekolohichna* [Environmental safety]. *Entsyklopedychnyy slovnyk z derzhavnoho upravlinnya* [Encyclopedic dictionary of public administration] (P. 60). Kyiv: NADU. [in Ukrainian].